

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណី

លេខ : ២៧៥

ចុះថ្ងៃទី ២៣ .៩.១៩៩៨

សាលដីកា

លេខ : ១៤៣

ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០០

តាមនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

តុលាការកំពូល

បានបើកសវនាការជំនុំជំរះជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី ០១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០០

ដោយមានសមាសភាពដូចតទៅ :

- ១ - ឯកឧត្តម ឌិត . មុនី ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ
- ២ - លោក ប៊ែន . ស៊ុន ជាចៅក្រម
- ៣ - លោក រៀល . មួន ជាចៅក្រម
- ៤ - លោក ប្រាក់ . តឹមសាន ជាចៅក្រម
- ៥ - លោក យស់ . សុខឿន ជាចៅក្រម

ក្រឡាបញ្ជី

កញ្ជា . ហុក សុខផល

តំណាងមហាអយ្យការ

លោក ប៊ែន . សារឿន ជាព្រះរាជអាជ្ញា

ដើម្បីជំនុំជំរះបណ្តឹងសាទុក្ខ ពីសាលដីកាដោះស្រាយលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៨ នៃសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៧៦៣ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

រវាងម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ ភេទប្រុស អាយុ ៥០ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅផ្ទះលេខ ៥៦ ក្រុម-៣៦ សង្កាត់បឹងកេងកង២ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ។

ឈ្មោះ ទេព សម្បត្តិ ភេទស្រីអាយុ៤៧ ជាតិខ្មែរ មុខរបរមេផ្ទះទីលំនៅផ្ទះលេខ២២៥ សង្កាត់ទួលស្វាយ-ព្រៃ១ ខ័ណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ។

និងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខឈ្មោះ ស៊ុន សុន ភេទស្រីអាយុ៥៥ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅភូមិជ្រោយដង ឃុំសំរោងធំ ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ។

កម្រិតបណ្តឹង : ប្តឹងសុំបែងចែកដីមរតក

បានឃើញបណ្តឹងសាទុក្ខលេខ ៦២ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែមិនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ របស់ឈ្មោះ ទេព សម្បត្តិ និងឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ ប្តឹងមិនសុខចិត្តពីសាលដីកាដោះស្រាយលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី ១៦ . ០២ . ៩៨ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រង់ចំណុចនៃសេចក្តីសំរេចទាំងមូលធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ប្បាប់ ។

បានឃើញសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ២៧៥ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៨ របស់តុលាការកំពូល ។

តាមពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី ០១ . ៨ . ៩៥ របស់ដើមចោទថា : ខ្លួនប្តឹងទាមទារកេរ្តិ៍មរតកពីចុងចំណើយឈ្មោះ ស៊ុន សុន ដោយហេតុថា ដីនេះដីពុកឈ្មោះ ស៊ុន អ៊ុំ បានបែងចែកអោយកូនតាមចំណែក រៀងៗខ្លួនតាំងពី

គាត់នៅរស់ដោយមានរដ្ឋអំណាចដឹងលិខិតមត្រូវ ។ ក្រោយពីឪពុកស្លាប់បងបង្កើត ឈ្មោះ ស៊ុន សុន បានយកដីនេះទាំងអស់ធ្វើជាកម្មសិទ្ធិដោយមិនព្រមបែងចែកអោយបងប្អូនខ្លួន ។

បានឃើញសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ១៦ ក ចុះថ្ងៃទី ០៦ .០៣ .៩៦ របស់តុលាការខេត្តកណ្តាលបានសំរេចសេចក្តីចំពោះមុខតុលាការដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសំរេចដូចតទៅ :

១- ទទួលបណ្តឹងសុំបែងចែកមរតករបស់ ដើមចោទទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទំរង់ និង គតិច្បាប់ ។

២- សំរេចបែងចែកមរតករបស់ខ្មោចឈ្មោះ ស៊ុន អ៊ុំ អោយសហព័ន្ធ និង ទាយាទតាមចំណែកដូចខាងក្រោម :

ក- នាង នៅ . កើត ជាប្រពន្ធត្រូវបាន ១៦% នៃទ្រព្យដែលជាមរតក ។

ខ- នាង ទេព សម្បត្តិ ជាកូនប្រសារត្រូវបាន ១៦% នៃចំនួនទ្រព្យដែលជាមរតកជាចំណែករបស់ប្តី ឈ្មោះ ស៊ុន-អ៊ឺម (ស្លាប់) ។

គ- នាង ស៊ុន .សុន ជាកូនទី២ ត្រូវបាន ២០% នៃចំនួនទ្រព្យដែលជាមរតក ។

ឃ- នាង ឈឹម .ផល្លី ជាចៅត្រូវបាន ១៦% នៃចំនួនទ្រព្យដែលជាមរតកជាចំណែករបស់ម្តាយឈ្មោះ ស៊ុន .សៀន (ស្លាប់) ។

ង- ឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ ត្រូវបាន ១៦% នៃចំនួនទ្រព្យដែលជាមរតក ។

ច- ឈ្មោះ ស៊ុន .សេង ត្រូវបាន ១៦% នៃចំនួនទ្រព្យដែលជាមរតក ។

៣- បង្គាប់អោយនាងស៊ុន .សុន បង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីចំនួន ៧០០០រៀលប្រាក់នេះបានកាត់យកពីប្រាក់ដែលដើមចោទបានបង់រួចហើយ ហើយអោយឈ្មោះនេះសងទៅដើមចោទវិញ ។

៤- បង្គាប់អោយនាងស៊ុន .សុន បង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីចំនួន ១% (មួយភាគរយ) នៃតំលៃទ្រព្យដែលជាមរតកដែលបានចែកអោយទៅដើមចោទ (៦៤% នៃមរតករួម) ។

៥- សាលក្រមនេះប្រកាសជាសាធារណៈចំពោះមុខតុលាការបើកផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍រយៈពេល ២ខែ គិតពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

សាលក្រមនេះត្រូវបានឈ្មោះ ស៊ុន សុន ប្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី ៣ .៤ .៩៦ លើចំនុចសេចក្តីសំរេចទាំងមូល ។

បានឃើញសាលដីការរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ .០២ .៩៨ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍សំរេចចំពោះមុខដើមចោទ ឈ្មោះ ស៊ុន-សាន់ . ទេព សម្បត្តិ កំបាំងមុខ ឈ្មោះ ស៊ុន សេង , ឈឹម ផល្លី និង ចំពោះមុខចុងចំណើយ ដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសំរេចដូចតទៅ :

១- ទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី ៣ .៤ .៩៦ របស់ឈ្មោះ ស៊ុន សុន ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទំរង់ និង គតិច្បាប់ ។

២- បដិសេធន៍សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ១៦ ក ចុះថ្ងៃទី ៦ .៣ .៩៦ របស់តុលាការខេត្តកណ្តាលចោលជាអាសារបង់ ។

៣- បដិសេធន៍ពាក្យបណ្តឹងសុំបែងចែកមរតករបស់ដើមចោទចុះថ្ងៃទី ០១ .៨ .៩៥ ចោលជាអាសារបង់ ។

៤- ប្រគល់ដីទំនាស់ស្ថិតនៅភូមិជ្រោយដង ឃុំសំរោងធំ ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល អោយឈ្មោះ ស៊ុន សុន កាន់កាប់ជាកម្មសិទ្ធិតទៅ ។

៥- កាត់យកប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាន់សាលាឧទ្ធរណ៍ ១៣០០០រៀល ដែលដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានបង់រួចហើយ គឺពន្ធចុះបញ្ជីក្តី និង ពន្ធប្តឹង ២៥៥០រៀល រង្វាន់ក្រឡាបញ្ជីកាន់ហិបប្រាក់ ៤៥០រៀល ចំណាយលើកិច្ចប្រគល់ដីកាកោះ ៥០០០៛ និង ចំណាយលើអា ថ្នាក់តុលាការ ចំនួន ៥០០០៛ សរុប ១៣០០០៛ ។ កាលបើហួសបណ្តឹង សាទុកបង្គាប់អោយ

ចុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍រួមគ្នាបង់ប្រាក់ ១៣០០០៛ នេះទៅដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍វិញ និង បង្គាប់អោយបង់ពន្ធសមាមាត្រ ១% លើតំលៃដីទំនាស់ ។ ប្រាក់ពន្ធនេះ ៨០% ត្រូវបង់ ចូលថវិការដ្ឋ និង ២០% ត្រូវបានដោះដូរក្រុមប្រឹក្សាភិបាលទូទាំងប្រទេស ។

៦- សាលដីកានេះជំនុំជំរះ និង ប្រកាសជាសាធារណៈចំពោះមុខដើមចោទឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ , ទេព សម្បត្តិ កំបាំងមុខ ឈ្មោះ ស៊ុន សេង , ឈឹម ផល្លី និង ចំពោះមុខចុងចំលើយ ។

បើកផ្លូវតវ៉ាក្នុងកំណត់ច្បាប់ ។

សាលដីកានេះត្រូវបានឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ និង ឈ្មោះ ទេព សម្បត្តិ ប្តឹងសាទុក្ខតាមបណ្តឹងលេខ ៦២ ចុះថ្ងៃទី ២៤ .៣ .៩៨

មិនសុខចិត្តពីសេចក្តីសំរេចនៃសាលដីកាទាំងមូល ។

បានឃើញសារណាការពារចុះថ្ងៃទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩ របស់ឈ្មោះ ស៊ុន សាន់ និង ឈ្មោះ ទេព សម្បត្តិ ។

បានឃើញសារណាតបចុះថ្ងៃទី៩ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០០ របស់ឈ្មោះ ស៊ុន សុន ។

បានស្តាប់របាយការណ៍របស់ចៅក្រមប្រាយការណ៍

បានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការថា : សាលដីកាដំបូងលើលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី ១៦ .០២ .៩៨ របស់សាលា ឧទ្ធរណ៍ដែលបានសំរេចសេចក្តីមកនេះមានការខុសឆ្គងទាំងទំរង់ និង គតិច្បាប់ ។

សូមក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះសំរេចតាមច្បាប់ ។

បានស្តាប់ចំលើយរបស់លោក ស៊ុន សាន់ ជាដើមចោទ និង ជាដើមបណ្តឹងសាទុក្ខបានឆ្លើយនាពេលសវនាការថា : សាលា ឧទ្ធរណ៍កាត់សេចក្តីពុំត្រឹមត្រូវព្រោះថា ដីនេះជាដីកេរ្តិ៍ របស់ឪពុក ម្តាយ ខ្លួន ពិតប្រាកដក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩ ឪពុក ម្តាយខ្លួន បានមករស់ នៅលើដីនេះ គឺដីខាងត្បូង និង ខាងជើងផ្តល់ ។ នៅឆ្នាំ១៩៩២ ឪពុកខ្លួនបាន ស្លាប់ម្តាយខ្លួនក៏ហៅកូនៗមកវាស់ដីចែកនៅពេលនោះ ឈ្មោះ ស៊ុន មិនបានជំទាស់ទេមកដល់ពេលនេះគាត់រំលោភសិទ្ធិជំទាស់ ឈប់អោយដីនេះមកពួកខ្លួនវិញ ។ សូមតុលាការមេត្តាជួយវិនិច្ឆ័យអោយខ្លួនផងព្រោះដីនេះឪពុកខ្លួនបានបែងចែកតាំងពីគាត់មិនទាន់ ស្លាប់មែន ។

បានស្តាប់ចំលើយរបស់អ្នកស្រី ទេព សម្បត្តិ ជាដើមចោទ និង ជាដើមបណ្តឹងសាទុក្ខបានឆ្លើយនាពេលសវនាការថា : ដីនេះ ខ្លួនត្រូវបានចំណែកពីគាត់ដើរដោយប្តីខ្លួនគាត់បានស្លាប់ហើយ ។ នៅពេលចែកដី នោះគឺឪពុកម្តាយក្មេកខ្លួនចែកអោយកូន ៣នាក់ គឺដីខាង មាត់ទន្លេតែពេលនេះ ឈ្មោះ ស៊ុន នេះគាត់មិនព្រមអោយដីនោះមកខ្លួនទេ ។

បានស្តាប់ចំលើយរបស់អ្នកស្រី ស៊ុន សុន ជាចុងចំលើយ និង ជាចុងបណ្តឹងសាទុក្ខបានឆ្លើយនាពេលសវនាការថា : ដីនេះគឺ ជាដីរដ្ឋចែកអោយខ្លួនមិនមែនជាដីកេរ្តិ៍ ឪពុក ម្តាយទេ ខ្លួន រស់នៅលើដីនេះ តាំងពី ឆ្នាំ១៩៧៩ មកជាមួយ ឪពុក ម្តាយខ្លួន ហើយខ្លួន ជាអ្នកគ្រប់គ្រងឪពុក ម្តាយខ្លួន ។ ហេតុដែលខ្លួនគ្មានឈ្មោះក្នុងប័ណ្ណគ្រួសារ ព្រោះ ប័ណ្ណគ្រួសារ នោះបានបាត់នៅពេលខ្លួនរស់ធ្វើ បុណ្យសពឪពុកខ្លួន ចោរវាបានលួចយកទៅ ហើយខ្លួនពុំសូវចេះដឹងអ្វីផងក៏ពុំបានធ្វើថ្មី ដែរ ។

- ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់ចៅក្រមប្រាយការណ៍
- ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការ
- ក្រោយពីបានស្តាប់ចំលើយដោះសាររបស់តួភាគី
- ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

តុលាការកំពូល

យល់ឃើញថា បណ្តឹងសាទុក្ខលេខ ៦២ ចុះថ្ងៃទី ២៤ .៣ .៩៨ របស់អ្នកស្រីទេព សម្បត្តិ និង លោក ស៊ុន សាន់ ធ្វើឡើងក្នុង កំណត់ច្បាប់ តុលាការកំពូលអាចលើករឿងនេះមកជំនុំជំរះបានតាមមាត្រា១៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និង សកម្មភាពរបស់សាលា ជំរះក្តី ។

យល់ឃើញថា ការដែលសាលាឧទ្ធរណ៍ សំរេចលើកបណ្តឹងទាមទារចែកមរតករបស់ដើមចោទចោល ដោយសំអាងទៅលើ សាក្សី និង ម្តាយនៃគូភាគីដែលថាដីនេះរដ្ឋអំណាច បានចែកអោយអ្នកស្រី ស៊ុន សុន និង ស្វាមីនៅឆ្នាំ១៩៩២ នោះជាការភ័ន្តច្រឡំពី ព្រោះថា តាមការស៊ើបអង្កេតនៅតុលាការថ្នាក់ក្រោម ដីដែលជាកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងសុំបែងចែកនេះជាដីដែល សពលោក ស៊ុន អ៊ុំ និង អ្នកស្រី នៅ .កើត ដែលត្រូវបានរដ្ឋអំណាចបែងចែកអោយ និង គ្រប់គ្រងតាំងពីឆ្នាំ១៩៧៩-៨០ មកម្ល៉េះ ។ ហើយអ្នកស្រី ស៊ុន សុន និង ស្វាមីទើបតែមករស់នៅលើដីនេះនៅឆ្នាំ១៩៩០ ប៉ុណ្ណោះ ហើយចាប់ពីឆ្នាំ១៩៩០មកក៏ពុំមានភស្តុតាងណាបញ្ជាក់ថា រដ្ឋអំណាច បានធ្វើការបែងចែកដីទៀតដែរ ។

យល់ឃើញថា ទោះជាលោក ស៊ុន អ៊ុំទទួលមរណៈភាពហើយក្តី ក៏ភាគីនៅរស់ គឺអ្នកស្រីនៅ កើត ពុំមានសិទ្ធិចាត់ចែងទ្រព្យ សម្បត្តិរួមតែម្នាក់ឯងដែរ គឺត្រូវបែងចែកសិទ្ធិចាត់ចែងជាពីរចំណែកស្មើគ្នា ផ្នែកដែលត្រូវបានទៅអ្នកស្រីនៅ កើត អ្នកស្រីរូបនេះអាច ចាត់ចែងតាមន្ទះរបស់អ្នកស្រី ឯចំណែកដែលត្រូវបានទៅសពលោក ស៊ុន អ៊ុំ ត្រូវបានជាមរតក នៃទាយាទទាំងអស់រួមទាំងអ្នកស្រី ស៊ុន សុនផង ។ ម្យ៉ាងទៀតសាលាដីកាលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ .០២ .៩៨ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ជាសាលាដីកាកំហុំមុខឈ្មោះ ស៊ុន សេង និង ឈឹម ផល្លី ហើយពុំមាន ឯកសារណាមួយបញ្ជាក់ថា សាលាឧទ្ធរណ៍បានជូនដំណឹងពីសាលាដីកានេះដល់ឈ្មោះឈឹម ផល្លី ទេ ។

យល់ឃើញថា សាលាដីការដ្ឋប្បវេណីលេខ ៤៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ .០២ .៩៨ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលសំរេចសេចក្តីមកនេះមាន ការខុសឆ្គងទាំងទំរង់ ទាំងគតិច្បាប់ ។

ហេតុដូច្នោះ

វិនិច្ឆ័យសេចក្តីចំពោះមុខតុលាការ

- ១- ទទួលបណ្តឹងសាទុក្ខលេខ៦២ ចុះថ្ងៃទី២៤ .៣ .៩៨ របស់អ្នកស្រីទេព សម្បត្តិ និង លោកស៊ុន សាន់ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាម ទំរង់ និង គតិច្បាប់ ។
- ២- ទុកជាមោឃៈ សាលាដីការដ្ឋប្បវេណីលេខ៤៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ .០២ .៩៨ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ទាំងមូល ។
- ៣- បង្វិលសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ២៧៥ ចុះថ្ងៃទី ២៣.៩ .៩៨ របស់តុលាការកំពូលទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីជំនុំជំរះជាថ្មី ឡើងវិញ ។
- ៤- វិបល្លាសប្រាក់ប្រដាប់ក្តីចំនួន ១៩០០០រៀល ដែលដើមចោទបានបង់រួចហើយគឺ :
  - ពន្ធចុះបញ្ជី ក្តី និង ពន្ធ ហ្នឹងចំនួន៤០០០រៀល ប៉ុន្តែប្រាក់នេះត្រូវកាត់ចំនួន៨០០រៀល សំរាប់ជារង្វាន់ក្រឡាបញ្ជី កាន់បីប្រាក់ ។
  - ចំណាយក្នុងកិច្ចប្រគល់ដីការកោះចំនួន ១៥០០០រៀល សរុប ១៩០០០រៀល ហើយសុំរិះអោយចុងចំលើយសង ប្រាក់ចំនួន ១៩០០០រៀល នេះទៅដើមចោទវិញ ។
- ៥- សាលាដីកានេះប្រកាសនាសវនាការជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី០១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០០ ។